

Begin het gesprek over het plannen van de toekomst en maak gezamenlijk beslissingen

Ondersteun de persoon met dementie en mantelzorgers om plannen te maken voor een goede toekomst met dementie en ga samen vooruit met dementie

Voor mensen met dementie en hun naasten voor mensen met dementie en hun naasten is het regelen van ondersteuning voor nu en in de toekomst essentieel bij ondersteuning na de diagnose. Dit helpt hen om op het juiste moment de juiste ondersteuning te krijgen. Mensen met dementie betrekken bij beslissingen rondom zorg heet gezamenlijke besluitvorming. Het is daarom belangrijk om hier mee aan de slag te gaan op het moment dat iemand met dementie hier nog over kan meedenken en meebeslissen.

Sommige mensen met dementie en hun naasten geven de voorkeur aan het leven van dag tot dag. Anderen willen het liefst zo snel mogelijk alles geregeld hebben voor de toekomst. Het is jouw taak als zorgverlener om mensen te helpen met het maken van hun plannen voor (toekomstige) zorg en ze te ondersteunen bij het aanpassen van deze plannen wanneer dat nodig is.

Dementie maakt besluitvorming lastiger

Mensen met dementie en hun naasten zijn zich er niet altijd van bewust dat iemands capaciteit om beslissingen te nemen zal gaan afnemen. Dit kan zelfs van dag tot dag verschillen. Daarom is het belangrijk dat zij op een tactvolle manier ervan bewust worden gemaakt dat zij na verloop van tijd mogelijk anderen nodig hebben die namens hen beslissingen kunnen nemen.

Maak gezamenlijk plannen voor het nu en maak aanpassingen waar nodig

Ondersteun iemand bij het maken van beslissingen die nu relevant zijn. Op deze manier hebben mensen een groter gevoel van controle over hun dagelijks leven. Dit maakt de grotere besluiten rondom wonen en zorg in de toekomst makkelijker.

Bij gezamenlijke besluitvorming met mensen met dementie draait het niet alleen om informatie maar ook om de voorkeuren die iemand heeft.

- Dit is wat de richtlijnen zeggen ten aanzien van gezamenlijke besluitvorming bij dementie:
- Luister naar de beweegredenen waarom de persoon met dementie of mantelzorgger iets wel of niet wil.
- Zoek samen naar de best passende oplossingen en mogelijkheden. Probeer waar nodig ook alternatieven uit.
- Belangrijke onderwerpen om aandacht aan te besteden bij gezamenlijke besluitvorming zijn;
 - sociale contacten
 - daginvulling
 - (toekomstige) woonsituatie

Dit zijn een aantal tips voor en door zorgverleners:

- Moedig iemand aan om zijn of haar kijk op toekomstige zorg te delen
- Non-verbale communicatie en eenvoudig taalgebruik zijn heel belangrijk
- Betrek ook de naaste van iemand met dementie

Een proactieve zorgplanning

Het plannen van toekomstige zorg wordt ook wel proactieve zorgplanning of advanced care planning genoemd. Dit geeft iemand met dementie de kans om na te denken over zorg en ondersteuning wanneer hij of zij hier niet meer zelf over kan beslissen. Aan de basis van een proactieve zorgplanning staan iemands waarden en opvattingen. Op deze manier kunnen gezamenlijk zinvolle en haalbare doelen voor de huidige én toekomstige zorg en behandeling worden bepaald.

Plannen kunnen altijd worden aangepast. Het is daarom belangrijk om regelmatig samen te bekijken of de gemaakte plannen nog actueel zijn of dat er aanpassingen nodig zijn.

Bespreek tijdig en regelmatig iemands wensen voor de toekomst. Dit kan aanleiding zijn om te gaan praten over of beslissingen te nemen over zaken rondom zorg en ondersteuning, gezondheid en financiële zaken.

Een zorgplan

Iedereen heeft recht op een individueel zorgplan, dat samen met de persoon met dementie en diens naasten wordt opgesteld. In een zorgplan worden doelen gesteld op basis van wat iemand belangrijk vindt en wat zijn of haar wensen zijn. Vervolgens wordt er gekeken wat er voor nodig is om deze te bereiken en wie daarbij betrokken moeten worden. Een zorgplan geeft richting aan het zorgproces voor de komende maanden. Het plan wordt regelmatig opnieuw besproken en waar nodig aangepast.

[Klik hier voor meer informatie over het opstellen van een individueel zorgplan](#)

Plannen vastleggen

Als iemand wilsbekwaam is kunnen wensen voor de toekomst schriftelijk en juridisch worden vastgelegd. In deze documenten staat onder andere wie namens de persoon met dementie belangen mag behartigen op het moment dat hij wilsonbekwaam is geworden. Bespreek ook wat er kan gebeuren als iemand wilsonbekwaam of handelingsonbekwaam is en geen wensen heeft vastgelegd.

Mensen kunnen de volgende dingen zelf regelen:

- Een wilsverklaring
- Een levenstestament
- Een volmacht

Tips voor en door zorgverleners om zorgplanning beter bespreekbaar te maken:

- Schets realistische situaties. Wat gebeurt er bijvoorbeeld als de mantelzorger ziek wordt of op vakantie zou willen?
- Maak het relevant voor het hier-en-nu. Vraag iemand om na te denken over de mensen die nu belangrijk voor hem zijn en op welke manier zij hem steunen. Dit kan leiden tot een gesprek over veranderende behoeften en ondersteuning.
- Bespreek jouw rol bij het plannen van zorg. Bespreek waarom het een van jouw taken is en licht positieve ervaringen verder toe.
- Plan een aparte afspraak in, om iemand de kans te geven om er eerst in alle rust en ruimte zelf over na te denken.